

**«Egen pensjonskonto:
Bakgrunn, gjennomføring og mulige effekter»
- arbeidstakerorganisasjonenes rolle**

Ragnar Bøe Elgsaas, spesialrådgiver LO

12. Mars 2021

LØNNSOPPGJØRET

MILLIARDKAMP

OM DIN PENSJON

Knip en kollega i å gjøre noe bra og fortell han om det!

Gjør ditt for at alle kommer skadd hjem fra jobb hvor dag!

DET UHMST

MER FOR PENGENE De ansatte i AS Selvaagbygg mener de har en bra pensjonsordning, men vet at mange i bygg- og anlegg, i industrien og for øvrig i det private markedet får mindre for pengene. I Norge er det stort. - Hvis ordningene kan gjøres billigere er derfor, sier hovedtillitsuttvalget Morten Solonvick (grønn fjell) og nestleder Jan Storaas på den...

Privat ansatte kan få flere tusen kroner i økt pensjon dersom bedriftene etablerer felles pensjonskasser, mener LO.

Merete Lund

Kjell Inge Lunde

"Både LO og Fellesforbundet mener det vil være mye å spare på lage store fellesordninger"

"Dagens tjenstepensjons-system er ineffektivt og kostbart"

naeringslivet har dårlige tjenstepensjonsordninger. LO har gjort pensjon til en hovedsak i årets lønnsoppgjør, og Fellesforbundet la mandag fram store byggeplaner i Larus/Østern-området i Oslo. De er ikke av det opplytt av at tariffoppgjøret bidrar til å heve minstelønnen med en halv...

liknelse med dem som kan komme i Norge. Når kassanivået på pensjonsordningene varierer, utgjør det en del store penger i pensjon for de ansatte, mener Høppe. - Det vil ha stor betydning å sikre for eksempel lavere forvaltningskostnader. 0,5 prosent lavere kostnader vil kunne gi en vesentlig økning i pensjon når arbeidstakerne sparer i 30-40 år. Det er også viktig om en svarer pensjonsoppgjør som skal forvaltes framover, påpeker Høppe. - Ser man bare på innskuddspensjonen, som har eksistert i forholdvis kort tid, er allerede pensjonskapitalen på vei...

Koster bort penger Birger Myhr, daglig leder i Pensjonskassen, mener mange be-

Ser man bare på innskuddspensjonen, som har eksistert i forholdvis kort tid, er allerede pensjonskapitalen på vei mot 100 milliarder. Arve Blakke, foto: Kjetil

- Ingen dokumentasjon

- Vi har ikke sett et eneste regnestykke som viser at det blir rimeligere hvis LO forvalter alle pensjonspengene i et monopol, framfor at dette ulike forsikringselskaper konkurrerer om å levere tilbud.

Det sier Jan Erik Fåne, kommunikasjonssjef i Finans Norge. Han mener fagforeningene blander seg sammen. Jan Erik Fåne, pensjonsordninger som ikke kan sammenlignes.

- En ytelsesordning er rimeligere fordi det ikke er en individuell forvaltning av pengene. I en innskuddsordning, derimot, skal forsikringskostnader investeres slik kunden ønsker, og da er det klart at ordningen blir dyrere, sier han.

- Taper mindre på jobbskifte

En fordel med felles pensjonskasser er at ansatte slipper å opprette et nytt pensjonsforhold hver gang de skifter jobb, mener Arve Blakke, forbundsleder i Fellesorganisasjonen.

Blaikke understreker at pensjonsordningene vil bli ulik fra bedrift til bedrift. - Ikke alle vil være like, men det er viktig for oss å påpeke at vi ikke er ute etter et nytt pensjonsoppgjør. Dette er spørning, ingen garanti, sier han.

- Ineffektivt system

Dagens tjenstepensjons-system er ineffektivt og kostbart, mener LO-økonom Eystein Gjelvik.

- Hvor virksomhet - helt ned til å sette - må ha sin egen ordning. Hvor mange ansatte skal det være arbeidsgiveren som har egne pensjonskasser, det er noe som vil påvirke kostnadene, sier Gjelvik.

KOSTBART Eystein Gjelvik, LO-økonom, viser til at NHO har etablert en felles ordning for alle virksomheter, som reduserer kostnadene kraftig.

- Dagens system koster mye i driftskostnader, tap av oppgjøring og umuligheter for økning av lønnsoppgjøret. Ulemper ved å etablere felles pensjonskasser er at det kan være vanskelig å få til en samlet pensjonsoppgjør, slik det har vært i våre naboland, sier Gjelvik.

50 prosent høyere utbetaling får du fra arbeidsgiveren som har egne pensjonskasser. Det er noe som vil påvirke kostnadene, sier Gjelvik. Finansinstitusjoner viser flere fordeler i utbetaling på pensjonsoppgjøret for 2023. Mens private pensjonskasser har hatt 12,3 prosent vedtust kort utbetaling, hadde forsikringselskaper gjennomsnitt bare 5,9 prosent.

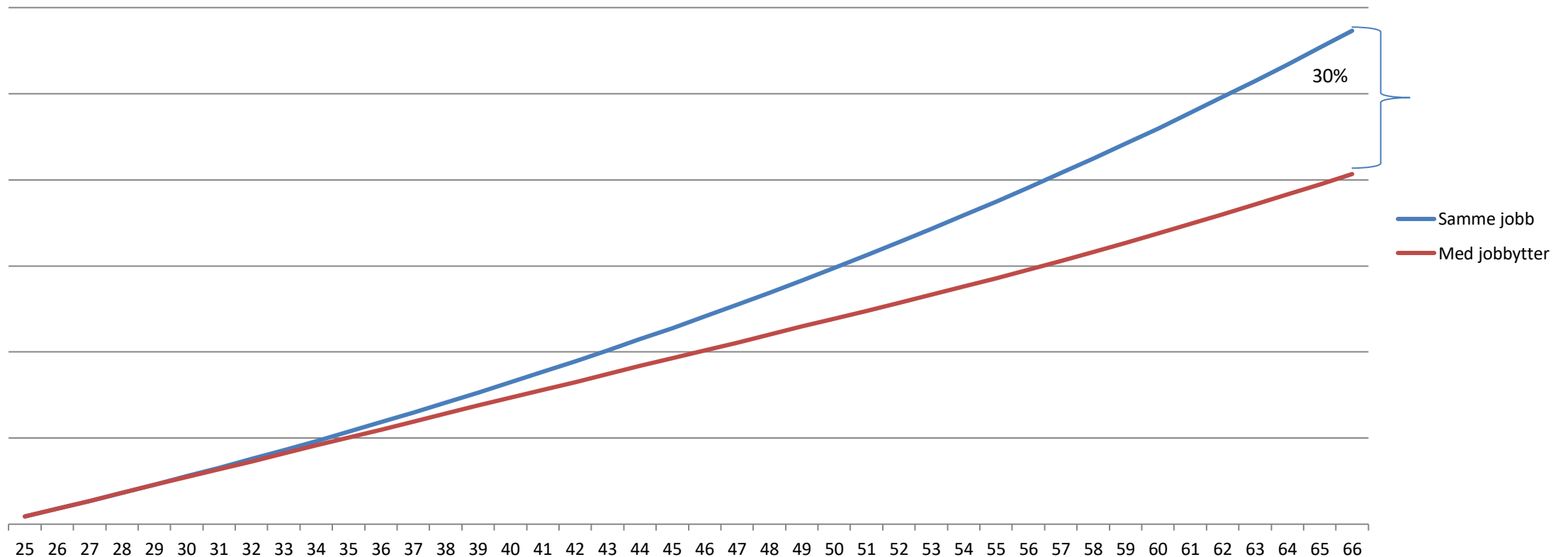

■ **Styringsutfordringen**

- Det er for mange og for oppstykkede enheter som samler inn og deler ut pensjonskapital.
- Arbeidstakernes medvirkning er svak og lite kollektiv i tjenestepensjonene.
- Arbeidstakernes medvirkning må styrkes gjennom avtaledekning og overbyggende institusjoner også for tjenestepensjonene i privat sektor.

Den skjulte kostnaden ved å bytte jobb

- Innskuddsordninger er bedre tilpasset jobbskifter enn ytelsespensjonsordninger, men de som skifter jobb ofte vil likevel lide store tap.
- En typisk karriere med mange jobbskifter medfører avbrudd i opptjening som reduserer pensjonen.
Eks: 2 % gebyr belastes pensjonskapitalbevis, 5 jobbskifter

TJENESTEPENSJON

Partene Norsk Industri og Fellesforbundet viser til punkt 2. Tjenestepensjon i Riksmeklerens forslag i sak 2014-001 mellom Fellesforbundet på den ene side og Norsk Industri på den annen side vedrørende tariffrevisjonen 2014 for Industrioverenskomsten.

Etter tariffoppgjøret drøftet Fellesforbundet og Norsk Industri det videre arbeid med utredningen og kom til at det var nødvendig å engasjere eksterne rådgivere til å bidra i utredningsarbeidet.

Partene rettet forespørsel om utredning av de avtalte problemstillingene til Gabler og Deloitte. Fellesforbundet valgte å benytte Gabler og Norsk Industri Deloitte.

Norsk Industri og Fellesforbundet er enige om at Gabler og Deloitte har overlevert sine utredninger basert på deres egne selvstendige analyser og vurderinger.

Utredningene er bestilt med grunnlag i de premisser som Fellesforbundet og Norsk Industri ble enige om i tariffoppgjøret 2014, og med det basert på lov om innskuddspensjon. Her er videre lagt til grunn at ordningene hverken medfører krav om balanseføring eller økte pensjonskostnader for bedriftene. Forholdsmessighetsprinsippet i gjeldende pensjonslovgivning skal videreføres.

Utredningene har lagt særlig vekt på å analysere hvordan man kan utvikle innskuddspensjonsordninger som forbedrer ivaretagelse av pensjonsforhold ved jobbskifte, arbeidstakers medbestemmelse over plassering og forvaltning av pensjonsmidler, samt i større grad muliggjøre individuell pensjonssparing for arbeidstaker gjennom yrkeslivet.

Med grunnlag i utredningene og etter drøftelser mellom organisasjonene, foreslår Fellesforbundet og Norsk Industri at arbeidstaker oppretter en personlig pensjonskonto og gis rett til å selv velge leverandør. Formålet er bl.a. å bedre ivareta pensjonsopptjening ved jobbskifte. Arbeidsgiveren, basert på bedriftens besluttede innskuddsnivå, betaler inn til arbeidstakerens individuelle pensjonskonto I tillegg foreslår vi at arbeidstaker på individuell basis kan velge å spare resterende differanse mellom tillatte makssatser og arbeidsgiverens innskuddsnivå.

Pe

SJON

ning
e for arbeidstakere

Egen pensjonskonto og andre tilpasninger i privat tjenestepensjon

Desember 2016

1 Bakgrunn og mandat

- *«I forbindelse med meklingen i Frontfaget mellom Fellesforbundet/LO og Norsk Industri/NHO i lønnsoppgjøret 2016, sendte Riksmekleren en henvendelse til statsministeren. I henvendelsen framgikk det bl.a. at det syntes «å være enighet mellom partene om at det er ønskelig at det igangsettes et lovarbeid med sikte på å modernisere pensjonsordningene i privat sektor».*»

Men hybrid er ikke med – ennå

- Departementet har uttalt at målsettingen med forslaget om egen pensjonskonto – altså mest mulig pensjon for pengene – også gjør seg like mye gjeldende for hybridordninger som for innskuddsordninger
- Departementet uttaler at de vil komme tilbake med forslag om samling av pensjonsmidler for hybridordninger på et senere tidspunkt
- LO ba i høringsuttalelsen om at det raskt fremmes forslag om dette, da en ekskludering av hybridordninger i pensjonskonto kan gjøre slike løsninger uaktuelle eller mindre attraktive i privat sektor
  - En pensjonskonto bør kunne inneholde både en opphørende og en livsvarig del
  - Da kan også fripoliser med investeringsvalg inkluderes

Fellesordninger

LO spilte inn krav om at regelverket for egen pensjonskonto skulle åpne opp for at bedrifter kan organisere tjenstepensjonene sine i fellesordninger – dette er ikke fulgt opp

- Gevinsten av å samle pensjonskapital er godt dokumentert i Finansdepartementets egen evaluering
- Fellesordninger vil på en god måte kunne ivareta både aldersnøytralitet og kjønnsnøytralitet
- For LO er det opplagt at det må være fritt opp til partene å kunne inngå avtaler om slike ordninger

LOfavor Egen pensjonskonto

Bærekraftig forvaltning

Din pensjonssparing blir plassert i svanemerkede fond som investerer i bedrifter med høyt fokus på bærekraft og samfunnsansvar.

Mer pensjon for pengene

Som medlem får du svært gode betingelser og blant markedets beste priser fra 0,18 % pr år for din innskuddspensjon.

Enkel oversikt over din pensjon

Du får samlet pensjonen din på ett sted og du kan selv velge hvordan sparingen skal investeres.

LOfavør Pensjonskapitalbevis

Spareprofiler

Samme som LOfavør Egen pensjonskonto

NY!

Prisfordel

Samme som LOfavør Egen pensjonskonto

Utbetalingstid

Samme som LOfavør Egen pensjonskonto

Hva koster det?

	Svanemerket forvaltning	Aktiv forvaltning
Renter	0,16 %	0,40 %
Forsiktig	0,16 %	0,60 %
Moderat	0,16 %	0,70 %
Offensiv	0,16 %	0,80 %
Aksjer	0,16 %	0,90 %
Alderstilpasset	0,16 %	0,50-0,90%

Administrasjonsomkostninger
0,02% av saldo pr år, belastes månedlig
gjennom hele avtaleperioden.

Egen pensjonskonto og OTP

- Har bidratt til fjerning av 12-månedersregelen
- Viktig spørsmål: skal det fortsatt være en inntektsgrense?
- **Egen pensjonskonto** gjør det enkelt å håndtere små sparebeløp.
- Hindrer at gebyrer tar pensjonen
- LOs krav:
  - pensjonen skal være fra første krone – ingen inntektsgrense

LO: Unge taper pensjon på regjeringens somling

Thomas Spence

Over én million nordmenn mangler pensjonsopptjening fra første krone. Etter tre års dragkamp kan saken nå bli avgjort.

Solfberg regjeringen og NHOs avvisning av pensjon fra første krone koster unge arbeidstagere 40.000 kroner, ifølge LO.

– Jo lenger de somler, jo mer taper de unge, sier LOs første nestleder Peggy Hessen Følsvik.

Kampen om pensjon fra første krone får én million norske arbeidstagere gje til inn i en avgjørende fase. Temaet har vært oppe i tariffhandlinger, Stortinget og regjeringen en rekke ganger uten resultat. Om få dager skal et utvalg oppnevnt av Finansdepartementet legge sin innstilling. Her sitter blant andre LO og YS fra arbeidstagerne og NHO og Virke fra arbeidsgiverne.

Kvinner og deltidsarbeidende rammes LO-leder Hans-Christian Gabrielsen kalder dagen onsdag «blodig urettferdig».

Loven om obligatorisk tjenestepensjon (OTP) pålegger bedriftene en tjenestepensjonsordning hvor de sparer minst to prosent av den ansattes lønn mellom 17 og 125.

Med andre ord: Plikten gjelder hele den delen av lønnen som overskriger folketrygglørens grensebeløp (G). Den er i dag på 308.351 kroner.

Har du en årslønn på 200.000 kroner, får du altså bare oppgjør for annenlønnskrone. Hvis inntekten din er 600.000

LOs Peggy Hessen Følsvik varslar at pensjon fra første krone blir ein viktig valgkampsak hvis ikkje regjeringen snur.

Blodig urettferdig

LO-leder Hans-Christian Gabrielsen

utredet. Det er denne utredningen som legges frem for jul.

Et forslag fra Ap og SV våren 2019 om å koble til pensjon fra første krone ble drept av Stortinget av det ikke-sosialistiske flertallet.

– Jo lenger det drøyer, jo mer taper dagens unge arbeidstagere på at denne urettferdigheten ikke blir rettet opp, sier Peggy Hessen Følsvik.

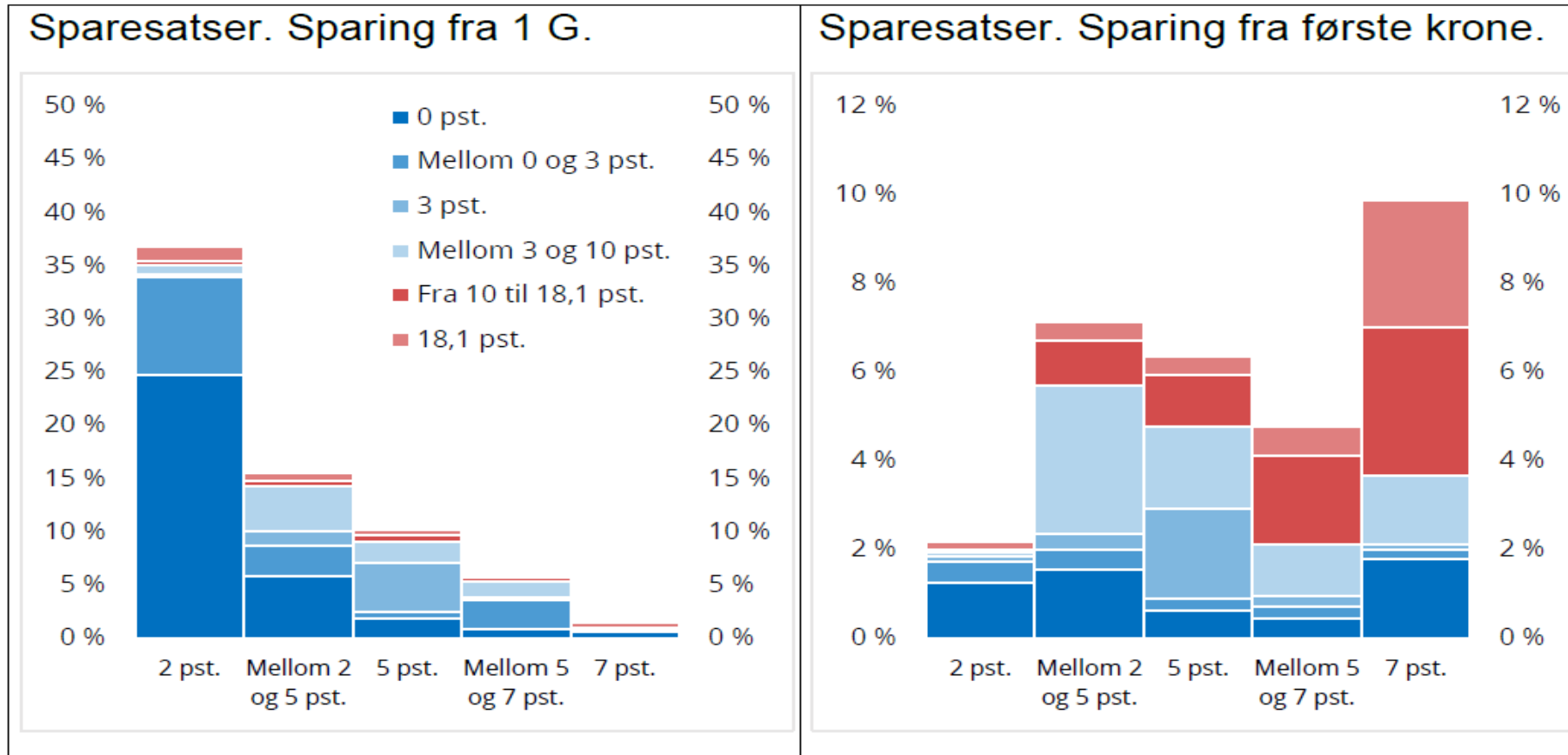
innføre dette, så blir det en viktig valgkampsak, sier Hessen Følsvik.

Utvalget skal også vurdere to andre deler av loven som LO og YS mener er urettferdig.

I dag har ikke arbeidstagerne plikt til å ta ansatte under 20 år og ansatte med lavere stillingsandel enn 20 prosent inn i tjenestepensjonsordningen.

I folketrygden gis det alderspensjonsopptjening for all inntekt fra og med fylte

Store forskjeller

Figur 3.4 Prosentvis fordeling av medlemmer (y-akse) i innskuddsordninger etter grunnsats (x-akse) og tilleggssats (søyler). Sparing fra 1 G (venstre) og fra første krone (høyre)

Kilde: Finans Norge

LO om pensjonsutfordringer

- Pensjonsreformen kan føre til at ulikhetene i pensjon vil øke framover
  - Ulikhet i mulighetene for å kompensere for gjennomsnittlig økt levealder
  - Ulikhet i de supplerende tjenestepensjonsordninger
- Likepensjonsutfordringen:
  - Mangelen på likepensjon oppstår i dagens system ved at kvinner og menn har ulik lønn og ulik forventet levealder
  - Kjønnsnøytralitet kan bare sikres gjennom bredere pensjonsordninger
- Økende levealder
  - tjenestepensjonsordningene går fra livsvarige til 10-årige